

Aan
Directie Zeeland
Ir. W.A. Roose
Postbus 5014
4330 KA, Middelburg

Van
Ed Stikvoort (ABD)
Datum
19 april 1999
Nummer
RIKZ/AB-99.818x
Onderwerp
4^e voortgangsrapportage monitoring
Sieperdaschor

Doorkiesnummer
0118 672297
Bijlage(n)
1
Project
ZEEHOC (DZ: Sieperda)

Inleiding

Op verzoek van Directie Zeeland heeft het RIKZ in 1994 een monitoringsplan voor het Sieperdaschor opgesteld (Stikvoort, 1994). Sinds de dijkdoorbraak in februari 1990 staat dat gebied onder directe invloed van de getijdewerking in de Westerschelde. Bedoeling van het monitoringplan is om de ontwikkeling van de voormalige Selenapolder tot een brakwatergebied vast te leggen.

In het monitoringplan zijn verschillende 'mijlpalen' opgenomen. Gedurende het project, dat afloopt in 2000 (was voorheen 1999), zullen twee interim-evaluaties en een eind-evaluatie gerapporteerd worden. De interim-evaluaties zijn inmiddels voltooid (nl. Moermond, 1994; Stikvoort & De Winder, 1998). Daarnaast verlangt Directie Zeeland ieder jaar een voortgangsrapportage. Stikvoort (1996) geeft de voortgangsrapportage over de metingen die in 1994 en 1995 zijn uitgevoerd, Stikvoort (1997) doet dat voor de activiteiten van 1996, en Stikvoort (1998a) van 1997.

In dit voorliggende werkdocument zal een overzicht worden gegeven van de metingen die in 1998 in het gebied zijn uitgevoerd. Dit werkdocument gaat niet in op de resultaten van de metingen. Per discipline zullen de verschillende metingen de revue passeren. Ook wordt een overzicht gegeven van produkten die naar aanleiding van het werk in het Sieperdaschor in 1998 zijn geproduceerd. Tot slot wordt een blik vooruit geworpen. Het einde van het geplande project met de eind-evaluatie in 2000 als mijlpaal komt namelijk in zicht.

Metingen fysica en Morfologie

sedimentatie-metingen

Op 12 maart en 4 september 1998 zijn de bodemhoogtes bij de 'ondergrondse plotjes' (zie Stikvoort 1997) door medewerkers van Meetdienst Zeeland ingemeten.

Waterstandsmetingen (in eerdere rapportages verval/debiet-metingen genoemd)

In de perioden 8 mei t/m 4 juni en 25 augustus t/m 1 oktober 1998 zijn door de Meetdienst Zeeland waterstandsmetingen uitgevoerd. In het voorjaar geschieden de metingen op dezelfde locaties als sinds 1996 (met uitzondering van mei 1997). In het najaar werd aanvankelijk op dezelfde drie locaties gemeten, maar vanaf 9 september werd, op verzoek van het RIKZ, meetpunt 1(1A, de meest westelijke) enkele tientallen meters oostwaarts verplaatst tot onderstrooms van de duiker ter plaatse (1B). Ook werd toen een extra meetpunt aangebracht (4) in de noordelijke sloot, ongeveer halverwege het gebied (zie bijlage 1).

Profielen van het bodemoppervlak

In de periode van 24 maart t/m 16 april zijn op de 5 meettraaien profielen door medewerkers van de Meetdienst Zeeland gewaterpast.

Areaal staand water

Op 2 april 1998 is door medewerkers van Meetdienst Zeeland het areaal staand water globaal op een kaart ingetekend.

Metingen Biologie

Watervogeltellingen

Ook in 1998 werden de watervogeltellingen in 1998 maandelijks door leden van de vogelwerkgroep van Natuurbeschermingsvereniging De Steltkluut uitgevoerd.

Kustbroedvogels

De kustbroedvogels werden ook in 1998 door leden van De Steltkluut geïnventariseerd.

Bodemdieren

De in najaar 1997 verzamelde bodemdieren-monsters zijn in 1998 door het RIKZ geanalyseerd. De soorten werden gedetermineerd en de aantallen en biomassa's per soort bepaald. De resultaten van de analyses zijn opgenomen in een werkdocument (Stikvoort, 1998b).

Op 23 september 1998 werd het benthos voor de vierde maal bemonsterd, op dezelfde wijze als de voorgaande keren. Net als in 1997 werden 6 van de oorspronkelijke locaties bemonsterd. Eén van de locaties van 1997 kon in 1998 niet meer worden bemonsterd, terwijl een in 1997 dichtgegroeide locatie in 1998 weer een poel bleek. Op vier locaties werden monsters van het hyperbenthos verzameld. Dit jaar werden extra monsters meegenomen van de 'drasse' plekken in het Sieperdaschor, als reactie op de aanbeveling uit de 2e inetrim-evaluatie. Hiertoe werden op drie locaties (één dichtgegroeide drasse locatie, en twee drasse weiden) 5 aanvullende kernen van open slikjes tussen de vegetatie. Op alle bemonsterde locaties werden ook sedimentmonsters van de bovenste 5cm van de bodem verzameld.

De benthos-monsters zijn nog niet geanalyseerd. De sediment-monsters zijn wel geanalyseerd.

Vegetatie

In september 1998 zijn door medewerkers van Meetdienst Zeeland vegetatie-opnames gemaakt in de permanente plotjes (nog te checken bij Annemieke v.d. Pluym).

In het kader van biomonitoring door MWTL zijn op 22 juli 1998 van alle schorren langs de Westerschelde luchtfoto's gemaakt. Op basis van deze luchtfoto's zullen door de Meetkundige Dienst vegetatiekaarten vervaardigd worden. Ook de vegetatie in het Sieperdaschor zal hier onderdeel van uitmaken.

Datamanagement

Tabel 1: Overzicht van de beschikbaarheid van de verschillende in 1998 in het kader van het Monitoringplan Sieperdaschor verzamelde gegevens.

onderdeel	format	waar	opmerking
sedimentatiemetingen	op schrift, ascii	RIKZ (Ed Stikvoort)	data t/m juni 1998 in database opgenomen
waterstandsmetingen	op schrift, ascii	RIKZ (Ed Stikvoort)	
profielen bodemoppervlak	op schrift, ascii	RIKZ (Ed Stikvoort)	
areaal staand water	ingetekend kaartje	RIKZ (Ed Stikvoort)	
watervogeltellingen	digitaal	RIKZ (Peter Meininger)	
kustbroedvogels	digitaal	RIKZ (Peter Meininger)	geldt voor data 1997, benthosmonsters 1998 nog niet geanalyseerd
bodemdieren - benthos	excel	RIKZ (Ed Stikvoort)	
- sediment	ascii		
vegetatie	op schrift, biofile	RIKZ (Annemieke v.d. Pluym)	

Produkten

Zoals in de 3^e voortgangsrapportage is aangekondigd verscheen naar aanleiding van de 2^e interim-evaluatie een artikel over de ontwikkelingen in het Sieperdaschor in de Schelde Nieuwsbrief (Stikvoort, 1998c). Daarnaast werden de resultaten tijdens lezingen op de Productendag (januari 1998) van RIKZ Middelburg gepresenteerd, en als onderdeel van een cursuscyclus voor Saeftinge-gidsen (november 1998).

Tot slot heeft Verbeek (RIKZ) naar aanleiding van de fysische ontwikkelingen in het Sieperdaschor een hoofdstuk geschreven voor een studieboek over 'tidal wetland restoration'. Wanneer het boek verschijnt is vooralsnog onduidelijk.

Financiën

Door Directie Zeeland was voor 1998 oorspronkelijk een budget van kf7 te beschikking gesteld. Daarvan was kf1 benodigd voor de analyse van de sedimentmonsters en kf6 voor de vegetatiekartering. Het geld is echter niet door het RIKZ middels een kredietmutatie opgevraagd. Dat was ook minder opportuun omdat de vegetatiekartering als onderdeel van biomonitoring in het kader van MWTL gerealiseerd wordt. De sedimentanalyses zijn gefinancierd vanuit een ander project.

Toekomst

In de 3^e voortgangsrapportage werd al een blik op de nabije toekomst geworpen, de eind-evaluatie naderde. Hiertoe werden een aantal aandachtspunten, vragen en wensen geformuleerd. Naar aanleiding hiervan is er een overleg tussen het RIKZ en Directie Zeeland geweest. Daar is besloten dat de eind-evaluatie in plaats van 1999 in de zomer van 2000 zal verschijnen. Hierin zullen de gegevens t/m 1999 verwerkt worden. Een werkplan voor de realisatie van deze eind-evaluatie, die kort na deze voortgangsrapportage zal verschijnen, zal duidelijk maken welke middelen daarvoor benodigd zijn.

Referenties

Anoniem, 1998a. Waterstandsmetingen Selenapolder Land van Saeftinge. 8 mei t/m 4 juni 1998. RWS Directie Zeeland Meetdienst Zeeland notitie nr. ZLMD-98.N.007, Vlissingen

Anoniem, 1998b. Waterstandsmetingen Selenapolder Land van Saeftinge. 25 augustus t/m 1 oktober 1998. RWS Directie Zeeland Meetdienst Zeeland notitie nr. ZLMD-98.N.016, Vlissingen

Moermond, C.T.A., 1994. Van Selenapolder naar Sieperdaschor. Over de ontwikkeling van een ondergelopen polder in de Westerschelde. RWS Rijksinstituut voor Kust en Zee werkdocument RIKZ/AB-94.861x, Middelburg

Stikvoort, E., 1994. Monitoringplan Sieperdaschor (aangepaste versie 8-9-94). RWS Rijksinstituut voor Kust en Zee werkdocument RIKZ/AB-94.848x, Middelburg

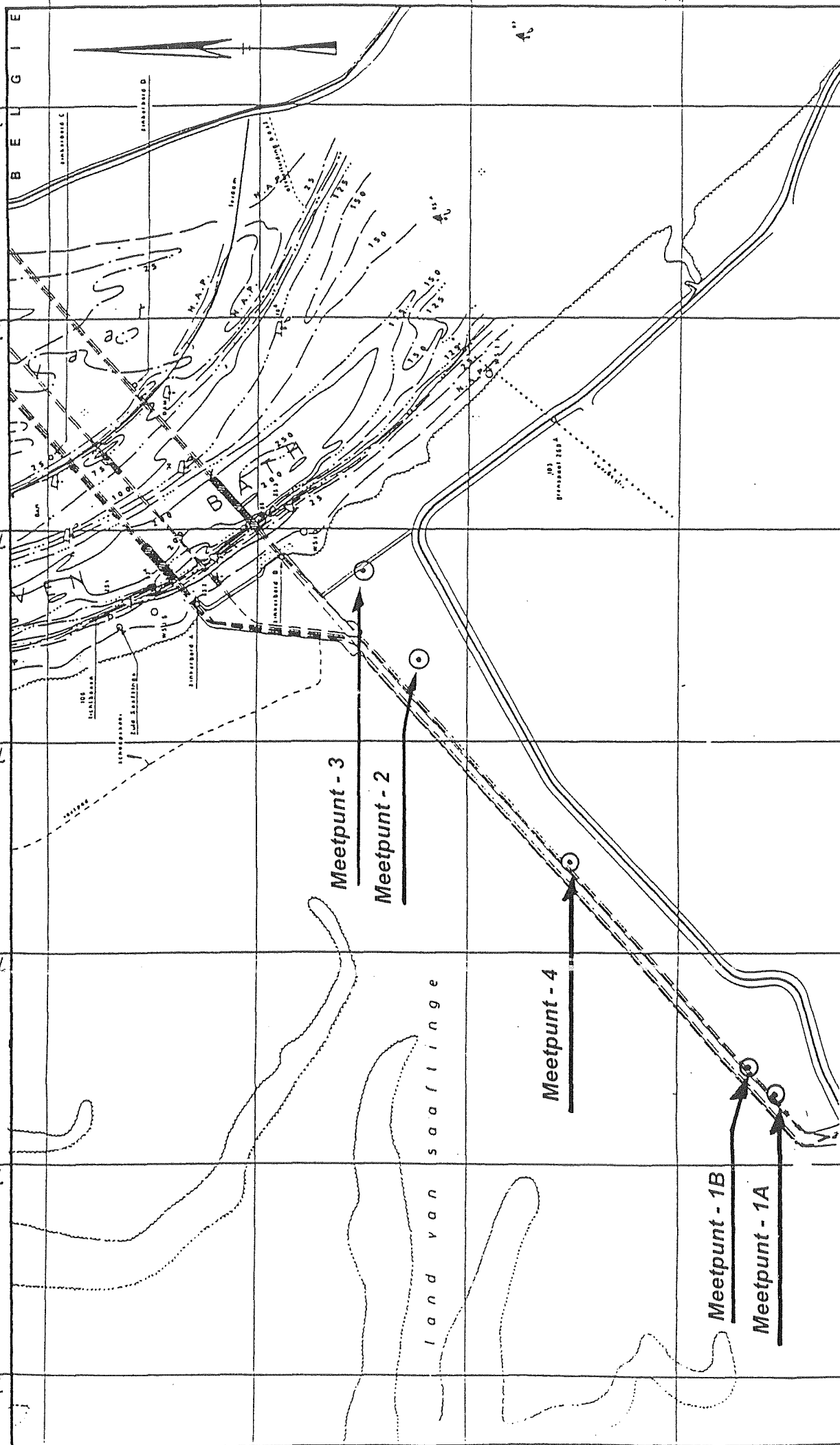
Stikvoort, E., 1996. Voortgangsrapportage monitoring Sieperdaschor. RWS Rijksinstituut voor Kust en Zee werkdocument RIKZ/AB-96.816x, Middelburg

Stikvoort, E., 1997. 2^e voortgangsrapportage monitoring Sieperdaschor. RWS Rijksinstituut voor Kust en Zee werkdocument RIKZ/AB-97.819x, Middelburg

Stikvoort, E., 1998a. 3^e voortgangsrapportage monitoring Sieperdaschor. RWS Rijksinstituut voor Kust en Zee werkdocument RIKZ/AB-98.828x, Middelburg

Stikvoort, E., 1998b. Benthosinventarisatie Sieperdaschor 1997. RWS Rijksinstituut voor Kust en Zee werkdocument RIKZ/AB-98.837x, Middelburg

Stikvoort, E., 1998c. Ontpolderen 'avant-la-lettre'. Van Selenapolder naar Sieperdaschor. Schelde Nieuwsbrief 16, p. 6-7

rijkswaterstaat directie zeeland - meetdienst zeeland		get.	bijl. 1	
Waterstandsmetingen Selenapolder Overzicht meetpunten 25 aug. t/m 1 okt. 1998		gec.	code 0111 W 98.02	
		gez.	schaal 1: 25.000	
		akk.	nr.	